

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

*До розгляду законопроекту за
реєстр. № 5444 від 29.04.2021
та за реєстр. № 5444-1 від 19.05.2021*

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на засіданні від 22 вересня 2021 року (протокол № 101) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проекти законів про внесення змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» щодо державних гарантій реалізації конституційних прав на охорону життя, здоров'я та соціальний захист, громадянами України, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (реєстр. № 5444 від 29.04.2021), поданий народним депутатом України Кузьмичем С.В., та про внесення змін до деяких законів України щодо соціальних прав і гарантій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (реєстр. № 5444-1 від 19.05.2021), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та іншими, і повідомляє наступне.

Реалізація положень законопроектів, метою яких, зокрема, є відновлення прав осіб, які визнавались постраждалими внаслідок Чорнобильської катастрофи, до набрання чинності Законом України від 28.12.2014 № 76-VIII «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України», а також встановлення нових пільг та гарантій таким постраждалим особам, потребуватиме виділення додаткових коштів державного і місцевих бюджетів та стосується наступного:

надання громадянам, які брали участь у ліквідації інших ядерних аварій та випробувань, військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, пільг та компенсацій, що передбачені для осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи (*передбачено у законопроекті за реєстр. № 5444-1*);

забезпечення санаторно-курортним лікуванням постраждалих громадян, віднесених до категорій 2 і 3, та осіб, які постійно проживали до відселення чи самостійного переселення або постійно працюють на території зон відчуження, безумовного (обов'язкового) і гарантованого добровільного відселення;

забезпечення санаторно-курортними путівками (без права лікування) осіб, що супроводжують осіб з інвалідністю I групи, яким надано висновок медико-соціальної експертизи про те, що вони потребують постійного стороннього догляду чи допомоги під час санаторно-курортного лікування (*передбачено у законопроекті за реєстр. № 5444-1*);

скасування залежності надання пільг та компенсацій для постраждалих громадян від сукупного доходу сім'ї, а також обмеження розміру додаткової пенсії

за шкоду, заподіяну здоров'ю, та інших щомісячних компенсацій постраждалим від Чорнобильської катастрофи;

надання пільг та компенсацій потерпілим дітям та їх батькам, а саме: повне державне забезпечення дітей до вступу їх до школи; безоплатний проїзд у межах України на всіх видах транспорту дитині та особі, яка супроводжує хвору дитину до місця лікування, оздоровлення і назад; надання щорічної допомоги на оздоровлення; щомісячні виплати на дітей; забезпечення продуктами харчування; санаторно-курортне оздоровлення вагітних жінок, які проживають на території радіоактивного забруднення;

відновлення окремих пільг та компенсацій громадянам, які віднесені до категорії 4 (*передбачено у законопроекті за реєстр. № 5444-1*), та дітям і їх батькам, що належать до постраждалих від Чорнобильської катастрофи;

здійснення виплати допомог і доплат, а також надання інших преференцій громадянам, які проживають та працюють на територіях радіоактивного забруднення;

збереження за працівниками середньої заробітної плати та стажу роботи при звільненні у зв'язку з відселенням або самостійним переселенням;

звільнення від сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства осіб, які постійно проживали до відселення чи самостійного переселення або постійно працюють на території зон відчуження, безумовного (обов'язкового) і гарантованого добровільного відселення;

здійснення виплати компенсації за шкоду, заподіяну здоров'ю, особам, які стали особами з інвалідністю внаслідок Чорнобильської катастрофи, інших ядерних аварій та випробувань, учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, інших ядерних аварій, ядерних випробувань, військових навчань із застосуванням ядерної зброї, сім'ям у зв'язку із втратою годувальника та щорічної допомоги на оздоровлення у розмірах, встановлених залежно від розміру мінімальної заробітної плати;

здійснення виплати додаткової пенсії за шкоду, заподіяну здоров'ю, особам, віднесеним до категорій 1, 2, 3, 4, щомісячної компенсації сім'ям за втрату годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи, державної пенсії особам, віднесеним до категорій 1, та у зв'язку з втратою годувальника у відсотковому розмірі, встановленому залежно від розміру прожиткового мінімуму;

надання права особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, користуватися й іншими пільгами та компенсаціями, передбаченими законодавством;

звільнення від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи та інших ядерних аварій і випробувань, військових навчань із застосуванням ядерної зброї (*передбачено у законопроекті за реєстр. № 5444-1*).

Згідно із абзацом третім пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» законопроекту за реєстр. № 5444-1 Кабінету Міністрів України доручено подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до закону про державний бюджет на 2021 рік, необхідні для реалізації відповідного Закону, у тому числі для відшкодування шкоди громадянам України, на яких поширюється дія статті 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», якої вони зазнали внаслідок її дії у редакції Закону України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність,

деяких законодавчих актів України».

Міністерство фінансів України у своїх експертних висновках зазначає, що реалізація положень законопроектів матиме вплив на видаткову частину державного бюджету, а саме потребуватиме додаткових видатків, реальні джерела покриття яких розробниками не визначені, і у разі прийняття відповідних законопроектів, вони не будуть забезпечені фінансовими ресурсами. За орієнтовними розрахунками реалізація законодавчих пропозицій лише в частині надання пільг та компенсацій громадянам, які внаслідок Чорнобильської катастрофи, потребуватиме щорічно, в умовах 2021 року, додатково з державного бюджету: у законопроекті за реєстр. № 5444 - близько 36 млрд. грн., у законопроекті за реєстр. № 5444-1 – 21 млрд. гривень.

Разом з тим, положення законопроекту за реєстр. № 5444-1 щодо розширення категорії осіб, які матимуть право не сплачувати судовий збір, матиме наслідком зменшення надходжень державного бюджету від судового збору, а з огляду на положення пункту 5 частини третьої статті 29 та пункту 5 частини четвертої статті 30 Бюджетного кодексу України щодо спрямування коштів судового збору на забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади, вказані положення також зменшуватимуть витрати спеціального фонду державного бюджету на вищезазначені заходи, що відповідно потребуватиме вишукування коштів за загальним фондом державного бюджету для забезпечення діяльності органів судової влади.

Крім того, положення законопроектів щодо звільнення від сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства можуть призвести до втрат надходжень державного та місцевих бюджетів у разі передбачення у податковому та митному законодавстві відповідних положень.

Варто звернути увагу, що згідно із вимогами частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та статті 91 Регламенту Верховної Ради України суб'єктам законодавчої ініціативи до законопроектів, прийняття яких призведе до зміни показників бюджету, належить надати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету, однак відповідні матеріали не подано, про що також відмічає Міністерство фінансів України.

Відповідно до вимог частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України, закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються не пізніше 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду, якщо ж ці Закони України або їх окремі положення приймаються після 15 липня року, що передує плановому – вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

За підсумками розгляду Комітет прийняв рішення, що проекти законів про внесення змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» щодо державних гарантій реалізації конституційних прав на охорону життя, здоров'я та соціальний захист, громадянами України, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (реєстр. № 5444 від 29.04.2021), поданий народним депутатом України Кузьмінім С.В., та про внесення змін до деяких законів України щодо соціальних

прав і гарантій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (реєстр. № 5444-1 від 19.05.2021), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та іншими, мають вплив на показники бюджету (збільшуючи витрати державного і місцевих бюджетів та можуть опосередковано зменшувати доходи державного і місцевих бюджетів у разі передбачення преференцій для громадян, постраждалих від Чорнобильської катастрофи, у податковому та митному законодавстві). У разі прийняття відповідних законів до 15 липня 2022 року вони мають вводиться в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року - не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Голова Комітету

Ю.Ю. Арістов

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E0032508F00

Дійсний до: 28.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/3-2021/296304 від 23.09.2021

650275